

บทคัดย่อ

168811

ชื่อภาคนิพนธ์ : ประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิดามารดาแก่เยาวชนโดย
วิธีการที่แตกต่างกัน: กรณีศึกษาโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
ชื่อผู้เขียน : พระมหาสมบัติ นามบุรี
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2548

การศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิดามารดาแก่เยาวชนด้วย
วิธีการที่แตกต่างกัน: กรณีศึกษาโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ
คือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิดามารดาแก่เยาวชน ทั้งในด้าน
การใช้สื่อผสม การบรรยาย และการอ่าน 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยด้านวิธีการเผยแพร่
ระหว่างการใช้สื่อผสม การบรรยาย และการอ่าน โดยผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่ม
ตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 300 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเป็น
จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วย t-test และ F-test

ผลการศึกษา พบว่า

1) ประสิทธิภาพด้านความสนใจ กลุ่มที่ใช้สื่อผสมมีความสนใจมากกว่า กลุ่มที่ฟังการ
บรรยายและกลุ่มที่ฟังการบรรยายก็มีความสนใจมากกว่ากลุ่มที่อ่านเอกสาร ความแตกต่างของ
ประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิดามารดาด้านความสนใจ พบว่า นักเรียนที่
ได้รับวิธีการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิดามารดาที่แตกต่างกัน มีประสิทธิผลที่ต่างกัน และ
ยังพบอีกว่ามี 2 คู่ที่มีค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลแตกต่างกัน คือ 1) สื่อผสม มีประสิทธิผลด้านความ
สนใจมากกว่า การอ่านเอกสาร 2) การบรรยาย มีประสิทธิผลด้านความสนใจมากกว่า การอ่าน
เอกสาร ส่วนกลุ่มที่ใช้สื่อผสมกับกลุ่มที่ฟังบรรยายนั้นมีความสนใจในระดับใกล้เคียงกัน

2) ประสิทธิภาพด้านความเข้าใจ กลุ่มที่ใช้สื่อผสมมีความเข้าใจมากกว่า กลุ่มที่ฟังการ
บรรยายและกลุ่มที่ฟังการบรรยายก็มีความเข้าใจมากกว่ากลุ่มที่อ่านเอกสาร ความแตกต่างของ
ประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิดามารดาด้านความเข้าใจ พบว่า นักเรียนที่ได้รับ
วิธีการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิดามารดาที่แตกต่างกัน มีประสิทธิผลที่ต่างกัน และยังพบ
อีกว่ามี 1 คู่ที่มีค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลแตกต่างกัน คือ สื่อผสม มีประสิทธิผลด้านความเข้าใจ
มากกว่า การอ่านเอกสาร ส่วนกลุ่มที่ใช้สื่อผสมกับกลุ่มที่ฟังบรรยายนั้นไม่แตกต่างกัน

168811

3) ประสิทธิภาพด้านความตั้งใจที่จะปฏิบัติ กลุ่มที่ใช้สื่อผสมมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติมากกว่ากลุ่มที่ฟังการบรรยายและกลุ่มที่ฟังการบรรยายก็มีความตั้งใจที่จะปฏิบัติมากกว่ากลุ่มที่อ่านเอกสาร ความแตกต่างของประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิณฑบาตด้านความตั้งใจที่จะปฏิบัติ พบว่า นักเรียนที่ได้รับวิธีการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิณฑบาตที่แตกต่างกัน มีประสิทธิผลที่แตกต่างกัน และยังพบอีกว่ามี 1 คู่ที่มีค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลแตกต่างกัน คือ สื่อผสม มีประสิทธิผลด้านความตั้งใจที่จะปฏิบัติต่อบิณฑบาตมากกว่า การอ่านเอกสาร

4) ประสิทธิภาพของการเผยแพร่ธรรมะ กลุ่มที่ใช้สื่อผสมมีประสิทธิผลมากกว่า กลุ่มที่ฟังการบรรยายและกลุ่มที่ฟังการบรรยายก็มีประสิทธิผลมากกว่ากลุ่มที่อ่านเอกสาร ด้านความแตกต่างของประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิณฑบาต พบว่า นักเรียนที่ได้รับวิธีการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิณฑบาตที่แตกต่างกัน มีประสิทธิผลที่แตกต่างกัน และยังพบอีกว่ามี 2 คู่ที่มีค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลแตกต่างกัน นั่นคือ 1) สื่อผสม มีประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะฯ มากกว่า การอ่านเอกสาร 2) การบรรยาย มีประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะฯ มากกว่า การอ่านเอกสาร

5) ลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียน จากผลการศึกษาที่ได้รับ พบว่า นักเรียนที่มีอายุ 12-14 ปี มีประสิทธิผลมากกว่านักเรียนที่มีอายุ 15-16 ปี ด้านความแตกต่างของประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิณฑบาต พบว่านักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน มีประสิทธิผลแตกต่างกัน โดยการเผยแพร่ธรรมะดังกล่าวมีประสิทธิผลกับนักเรียนกลุ่มอายุระหว่าง 12-14 ปี มากกว่ากลุ่มนักเรียน อายุระหว่าง 15-16 ปี ซึ่งตรงกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิผลมากนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้านความแตกต่างของประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิณฑบาต พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีประสิทธิผลแตกต่างกัน โดยการเผยแพร่ธรรมะดังกล่าวมีประสิทธิผลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มากกว่า กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ส่วนตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ เกรดเฉลี่ย อาชีพของบิดา และอาชีพของมารดา นั้น ไม่มีความแตกต่างกัน

6) นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มีประสิทธิผลมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย ด้านความแตกต่างของประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิณฑบาต พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนแตกต่างกัน มีประสิทธิผลแตกต่างกัน โดยการเผยแพร่ธรรมะดังกล่าวมีประสิทธิผลกับนักเรียนที่รายงานว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมาก มีประสิทธิผลมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนน้อย การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมนั้นพบว่าไม่แตกต่างกัน และยังพบอีกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบแทรกธรรมะมาก มีประสิทธิผลมากกว่านักเรียนที่ได้รับการ

168811

อบรมเลี้ยงดูแบบแทรกธรรมดาเล็กน้อย ด้านความแตกต่างของประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่อง การบำรุงบิดามารดา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบแทรกธรรมดาแตกต่างกัน มี ประสิทธิภาพแตกต่างกัน โดยการเผยแพร่ธรรมะดังกล่าวมีประสิทธิภาพกับนักเรียนที่รายงานว่าได้รับการ อบรมเลี้ยงดูแบบแทรกธรรมดาที่มีประสิทธิผลมากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ แทรกธรรมดาเล็กน้อย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1) โรงเรียนควรมีการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิดามารดาแก่เยาวชนตั้งแต่ยังเด็ก โดยเฉพาะเด็กประถมและมัธยมต้น เพราะจากผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่เป็นนักเรียนมัธยมต้นนั้น มีความสนใจ เข้าใจ และตั้งใจที่ตอบแทนบุญคุณบิดามารดามากกว่านักเรียนชั้นมัธยมปลาย

2) ทางโรงเรียนควรมีการประชุมผู้ปกครองแนะนำให้ส่งเสริมการเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และแบบแทรกธรรมดาให้มากขึ้น ด้วย เพราะจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการอบรม เลี้ยงดูทั้งสองแบบนี้มากก็จะทำให้นักเรียนมีความสนใจ เข้าใจ และตั้งใจที่จะตอบแทนบุญคุณบิดา มารดามากกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูทั้งสองแบบนี้ไปด้วย

3) ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิดามารดา ซึ่ง จัดขึ้นตามโรงเรียนต่างๆ ในรูปแบบการเข้ารับการอบรมในระยะเวลาหลายวัน และสำรวจผู้เข้า อบรมเดิมว่าหลังจากออกไปใช้ชีวิตตามปกติแล้ว ได้ปฏิบัติต่อบิดามารดาตามที่ตั้งใจไว้หรือไม่ มาก น้อยเพียงใด

4) ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิดามารดา จาก โรงเรียนเอกชน โรงเรียนรัฐบาล และ โรงเรียนสาขาสตรี เพื่อใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการ พัฒนาประสิทธิผลของการเผยแพร่ธรรมะเรื่องการบำรุงบิดามารดาให้เจริญรุดหน้าต่อไป

ABSTRACT

168811

Title of Research Paper : Effectiveness of Spreading Dhamma on Cherishing the Parents to Youths through Different Methods : A Case Study of Bordindecha School

Author : Pramaha Sombut Namburi

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2005

The two objectives of the study were (1) to find out the effectiveness of spreading Dhamma on cherishing parents to youths by means of multimedia, lecture and reading, and (2) to compare the different means of spreading Dhamma on This matter. The data were collected from 300 secondary school students. Percentage, mean and standard deviation were used to describe the data while t-test and F-test were used to test the hypotheses.

The findings were summed up below.

1. Interest The students who learn the Dhamma through multimedia were more interested in the Dhamma than those who learn form reading. Also those who learn through a lecture were more interested in the Dhamma than those who learn from reading. However, there was no significant difference between those learning through multimedia and those learning through a lecture.

2. Understanding The students learning Dhamma through multimedia had a better understanding than those learning it through a lecture and the latter had a better understanding than those learning through reading. However, a significant difference was found only between the multimedia group and the reading group, not between the former and the lecture group.

3. Determination to follow the Dhamma A significant difference was found in determination to follow the Dhamma only between the students learning through the multimedia and those learning through reading.

4. Effectiveness of spreading the Dhamma The “multimedia” method was more effective in spreading the Dhamma than the “reading” method and the lecture method was more effective than

the “reading” method, too. No significant difference was found between the “multimedia” method and the “lecture” method.

5. Biosocial characteristics of the students. The factors found to be significantly related to the effectiveness of spreading the Dhamma were age and school year level. That is, the students aged 12-14 learned the Dhamma more than those aged 15-16, and the students in Matthayomsuksa 2 learned the Dhamma more than those in Matthayomsuksa 4. On the other hand, gender, GPA, father’s occupation and mother’s occupation were not significantly related to the effectiveness of spreading the Dhamma.

6. Bringing-up methods. It was found that the more love and support the students received, the better they learned the Dhamma. No significant difference was found when different degrees of control were used in bringing up the students. Next, the more Dhamma was supplemented in the bringing-up method, the more the students learned the Dhamma on cherishing the parents.

Recommendations

1. The school should teach the students the Dhamma on cherishing the parents when they were in primary school and lower secondary school because those who were in lower secondary school were more determined to show gratitude to their parents than those who were in high school.

2. The school should hold a meeting with the parents to recommend them to bring up their children through the love and support method and the Dhamma-adding method because both methods could make the students have a determination to look after their parents.

3. Further studies should study the effectiveness of spreading Dhamma at school by having students attend a Dhamma training course for several days. Also, a survey should be conducted to find out how the students treat their parents after attending the Dhamma sessions.

4. Comparison should be made in the effectiveness of spreading Dhamma at different types of schools-private, schools, public schools, and vocational schools so that the research results can be used to develop the effective method of spreading it.